

زبان‌شناسی حقوقی: درآمدی بر زبان، جرم و قانون

تألیف

سیروس عزیزی و نگار مومنی

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

۱۳۹۱

سروشانه	عربی، سیروس، ۱۳۴۱-
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام Iran.Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	زبان‌شناسی حقوقی: درآمدی بر زبان، جرم و قانون / تألیف سیروس عزیزی، نگار مومنی.
مشخصات نشر	تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۴۱۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۲۲۴-۸
یادداشت	واژه‌نامه.
عنوان دیگر	درآمدی بر زبان، جرم و قانون
موضوع	زبان‌شناسی قانون
موضوع	زبان‌شناسی کاربردی
شناسه افزوده	مومنی، نگار، ۱۳۵۸-
شناسه افزوده	سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
رده بندی کنگره	۴۲۱.۹۱: K۵۴۵۵
رده بندی دیویی	۴۲۳/۲۵
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۱۳۲۳

زبان‌شناسی حقوقی: درآمدی بر زبان، جرم و قانون

تألیف: سیروس عزیزی و نگار مومنی
ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۲۲۴-۸

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نشانی سازمان انتشارات: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان فخررازی، خیابان شهدای واندادمری، پلاک ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۲۷۲۶

مرکز پخش:

تهران، خیابان انقلاب، بین فلسطين و چهارراه ولیعصر، جنب مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵-۶

پست الکترونیکی: info@isba.ir

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.isba.ir

فهرست

عنوان	صفحه
سخن نگارندگان	۱۵
فصل اول	۱۷
۱-۱- زبان‌شناسی کاربردی و زبان‌شناسی حقوقی	۱۹
۲-۱- پیشینه‌ی زبان‌شناسی حقوقی	۲۱
۳-۱- دلیل انتخاب عنوان زبان‌شناسی حقوقی	۲۳
۱-۳-۱- زبان‌شناسی قانونی	۲۴
۱-۳-۱-۱- نقد و بررسی	۲۴
۲-۳-۱- زبان‌شناسی جنایی	۲۷
۱-۳-۳-۱- نقد و بررسی	۲۸
۳-۳-۱- زبان‌شناسی قضایی	۲۸
۱-۳-۳-۱- نقد و بررسی	۲۸
۴-۳-۱- زبان‌شناسی حقوقی	۲۹
۱-۴-۳-۱- نقد و بررسی	۲۹
۴-۱- جرم و عناصر متشکله	۳۲
۵-۱- جرم از دو منظر حقوقی و زبان‌شناسی	۳۴
۱-۵-۱- منظر حقوقی: نوع جرم	۳۵
۲-۵-۱- منظر حقوقی: مجازات جرم	۳۶
۳-۵-۱- منظر حقوقی: شدت جرم	۳۷
۴-۵-۱- منظر حقوقی: رویت‌پذیری	۳۸
۵-۵-۱- منظر زبان‌شناسی: جرم زبانی	۳۹
۱-۵-۵-۱- توهین	۴۰
۲-۵-۵-۱- افتراء	۴۴

۴۶	۱-۵-۳- رشوه
۴۹	۱-۵-۴- کلاهبرداری
۵۱	۱-۵-۵- تهدید
۵۵	۱-۵-۵-۱- تهدید به ضررهای شرفی، مالی، نفسی یا به افشای سری نسبت به دیگری یا بستگان او (شانناژ)
۵۵	۱-۵-۵-۱-۱- ارکان جرم شانناژ
۵۷	۱-۵-۶- سرقت ادبی
۶۲	۱-۵-۶-۱- جرم نشر یا پخش یا عرضه اثر دیگری
۶۳	۱-۵-۶-۲- بکار بردن نام، عنوان و نشان ویژه‌ای که معرف اثر است
۶۴	۱-۵-۶-۳- اقتباس غیرقانونی
۶۵	۱-۵-۶-۴- تغییر یا تحریف آثار ادبی - هنری
۶۶	۱-۵-۷- شهادت دروغ/کذب
۶۶	۱-۶- نظام قضایی
۶۶	۱-۶-۱- قوانین سنتی
۶۷	۱-۶-۲- عرف و نظام حقوق عرفی
۶۷	۱-۶-۲-۱- عرف در اسلام
۶۸	۱-۶-۲-۲- نظام حقوق عرفی
۷۰	۱-۶-۲-۳- تاریخچه‌ی پیدایش نظام حقوق عرفی (کلن لائو)
۷۰	۱-۶-۳- نظام حقوق رومیان
۷۲	۱-۶-۴- نظام حقوق ایران باستان
۷۲	۱-۶-۵- نظام حقوق اسلامی
۷۴	۱-۷- کارکنان نظام قضایی
۷۹	۱-۸- ارتباط بین پلیس و قوه قضاییه

فصل دوم ۸۱

۸۳	۲-۱- مجموعه‌ی قوانین در ایران
۸۴	۲-۱-۱- قانون اساسی
۸۶	۲-۱-۲- قانون آیین دادرسی مدنی
۸۷	۲-۱-۳- موضوعات آیین دادرسی مدنی
۸۸	۲-۱-۳-۱- قانون آیین دادرسی کیفری
۸۸	۲-۱-۳-۲- اهداف آیین دادرسی کیفری

۸۹	۴-۱-۲- تفاوت‌های قانون آیین دادرسی کیفری با قانون آیین دادرسی مدنی
۸۹	۱-۴-۱-۲- ویژگی‌های شکایات حقوقی
۹۰	۲-۴-۱-۲- ویژگی‌های شکایات کیفری
۹۱	۵-۱-۲- تفاوت اهداف آیین دادرسی مدنی و آیین دادرسی کیفری
۹۱	۶-۱-۲- اقامه‌ی دعوی در دادگستری
۹۱	۱-۲-۱-۲- نحوه‌ی تنظیم شکایت کیفری
۹۶	۱-۲-۱-۶-۱- اجرای احکام
۹۷	۱-۲-۱-۶-۱-۱- اجرای احکام کیفری
۹۸	۱-۲-۱-۶-۳- جمع بندی
۹۹	۱-۲-۲-۶-۲- نحوه‌ی تنظیم شکایت حقوقی
۱۰۰	۱-۲-۱-۶-۱- اجرای احکام دعاوی حقوقی
۱۰۱	۱-۲-۷- قانون مجازات اسلامی
۱۰۳	۲-۲- سازمان قوه قضاییه در ایران
۱۰۵	۱-۲-۲- دادسرا
۱۰۵	۱-۲-۲-۱- قرار
۱۰۶	۱-۲-۲-۲- انواع قرار
۱۰۶	۱-۲-۲-۱- قرارهای اعدادی
۱۰۸	۱-۲-۲-۲- قرارهای نهایی
۱۰۸	۱-۲-۲-۱-۲- قرار منع پیگرد
۱۰۹	۱-۲-۲-۲-۲- قرار موقوفی تعقیب
۱۰۹	۱-۲-۲-۲-۳- قرار مجرمیت
۱۰۹	۱-۲-۲-۳- قرار موقت (جنسی یا فرعی)
۱۱۰	۲-۲-۲- دادگاه بدوی
۱۱۱	۳-۲-۲- دادگاه تجدید نظر
۱۱۲	۱-۳-۲-۲- جهات تجدید نظر
۱۱۳	۲-۳-۲-۲- آرای قابل تجدید نظر
۱۱۵	۳-۳-۲-۲- اشخاصی که حق تجدید نظر دارند
۱۱۵	۴-۲-۲- دیوان عدالت اداری
۱۱۶	۵-۲-۲- دیوان عالی کشور
۱۱۹	۶-۲-۲- دادگاه کیفری استان
۱۲۰	۷-۲-۲- سازمان قضایی نیروهای مسلح
۱۲۱	۸-۲-۲- سازمان پزشکی قانونی کشور

۱۲۲.....	۹-۲-۲- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۱۲۲.....	۱۰-۲-۲- شورای عالی ثبت
۱۲۳.....	۱۱-۲-۲- کمیسیون مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون ثبت (ق.ث.)
۱۲۴.....	۱۲-۲-۲- هیأت نظارت ثبت
۱۲۵.....	۱۳-۲-۲- سازمان بازرسی کل کشور
۱۲۵.....	۱-۱۲-۲- اقسام بازرسی‌های سازمان
۱۲۶.....	۲-۱۲-۲- وظایف و اختیارات قانونی سازمان
۱۲۶.....	۳-۱۲-۲- ضمانت‌های اجرایی سازمان
۱۲۶.....	۱۴-۲-۲- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور
۱۲۹.....	۱۵-۲-۲- روزنامه‌ی رسمی
۱۳۰.....	۱۶-۲-۲- دادگاه‌های انقلاب
۱۳۱.....	۱-۱۶-۲-۲- جرایم در صلاحیت دادگاه انقلاب
۱۳۲.....	۱۷-۲-۲- دادگاه ویژه روحانیت
۱۳۲.....	۱-۱۷-۲-۲- تشکیلات دادرسی و دادگاه ویژه روحانیت
۱۳۳.....	۲-۱۷-۲-۲- صلاحیت دادرسی و دادگاه ویژه روحانیت
۱۳۳.....	۳-۱۷-۲-۲- نکاتی در مورد دادگاه ویژه روحانیت
۱۳۴.....	۱۸-۲-۲- دادرسی و دادگاه‌های نظامی
۱۳۵.....	۱۹-۲-۲- دادرسی و دادگاه عالی انتظامی قضات
۱۳۵.....	۱-۱۹-۲-۲- دادرسی انتظامی قضات
۱۳۶.....	۱-۱-۱۹-۲-۲- وظایف دادرسی
۱۳۶.....	۲-۱-۱۹-۲-۲- جهات شروع به رسیدگی دادرسی انتظامی
۱۳۶.....	۲-۱۹-۲-۲- دادگاه عالی انتظامی قضات
۱۳۶.....	۱-۲-۱۹-۲-۲- شرایط اعضای دادگاه
۱۳۶.....	۳-۲-۱۹-۲-۲- اهم وظایف دادگاه
۱۳۷.....	۴-۱۹-۲-۲- تفصیلات و جرایم قضات
۱۳۷.....	۵-۱۹-۲-۲- مجازات‌های انتظامی
۱۳۸.....	۲۰-۲-۲- دادگاه خانواده
۱۴۲.....	۲۱-۲-۲- شورای حل اختلاف
۱۴۳.....	۲۲-۲-۲- دادرسی و دادگاه رسیدگی به جرایم کارکنان دولت
۱۴۵.....	۲۳-۲-۲- دادگاه اطفال
۱۴۶.....	۲۴-۲-۲- وزیر دادگستری

- ۱۴۶..... ۲-۲-۲۵- دادستان کل
- ۱۵۰..... ۲-۲-۲۶- رئیس دیوان عالی کشور
- ۱۵۰..... ۳-۲- ضابطین قوه قضایه در ایران
- ۱۵۲..... ۲-۳-۱- نیروی انتظامی؛ ضابطین عام

فصل سوم ۱۵۵

- ۱۵۷..... ۳-۱- جرم‌شناسی: علمی نوین
- ۱۶۰..... ۳-۲- سوءبرداشتهای زبانی و راه‌حل‌ها
- ۱۶۵..... ۳-۳- سطوح تحلیل ابهام
- ۱۶۶..... ۳-۳-۱- ابهام واژگانی
- ۱۶۶..... ۳-۳-۲- ابهام نحوی
- ۱۶۷..... ۳-۳-۱-۱- ابهام گرهی
- ۱۶۹..... ۳-۳-۲-۲- ابهام ساختاری
- ۱۶۹..... ۳-۴- الگوی برداشت از یک جمله مبهم
- ۱۷۱..... ۳-۵- ادله‌ی زبانی در سطوح مختلف زبان‌شناسی
- ۱۷۱..... ۳-۵-۱- ادله‌ی مربوط به ارتباطات شفاهی
- ۱۷۱..... ۳-۵-۱-۱- واج‌شناسی گرافیکی / تصویری
- ۱۷۲..... ۳-۵-۱-۲- آوانویسی
- ۱۷۳..... ۳-۵-۱-۳- واژگان
- ۱۷۶..... ۳-۵-۱-۴- ساخت‌واژه
- ۱۷۷..... ۳-۵-۱-۵- نحو
- ۱۷۸..... ۳-۵-۱-۶- گفتمان
- ۱۷۹..... ۳-۵-۲- ادله‌ی مربوط به آثار مکتوب
- ۱۸۰..... ۳-۵-۱-۲- اصوات گفتاری
- ۱۸۱..... ۳-۵-۲-۲- نگارش
- ۱۸۲..... ۳-۵-۲-۳- واژگان
- ۱۸۲..... ۳-۵-۲-۴- ساخت‌واژه
- ۱۸۳..... ۳-۵-۲-۵- گفتمان
- ۱۸۳..... ۳-۵-۲-۶- سرقت ادبی
- ۱۸۴..... ۳-۵-۲-۷- شرح مؤلف/ بیوگرافی
- ۱۸۶..... ۳-۶- زبان پلیس

۱۹۱.....	۷-۲- زبان مجرم.....
۱۹۹.....	۱-۷-۲- زبان زرگری.....
۲۰۰.....	۱-۱-۷-۲- بررسی ساختمان دستوری زبان زرگری.....
۲۰۱.....	۲-۷-۲- زبان پیگ لاتین.....
۲۰۸.....	۳-۷-۲- زبان صنفی.....
۲۰۸.....	۸-۲- زبان بدن.....
۲۱۰.....	۱-۸-۳- نشانه‌های قراردادی.....
۲۱۱.....	۱-۱-۸-۳- نشانه‌های زبانی.....
۲۱۱.....	۲-۱-۸-۳- نشانه‌های غیرزبانی.....
۲۱۱.....	۱-۲-۱-۸-۳- نشانه‌های طبیعی.....
۲۱۲.....	۲-۲-۱-۸-۳- نشانه‌های تصویری.....
۲۱۲.....	۲-۸-۳- نام‌آوا.....
۲۱۲.....	۹-۲- نقش نشانه‌های غیرکلامی.....
۲۱۳.....	۱۰-۳- راه‌های اساسی ارتباط غیرکلامی.....
۲۱۶.....	۱۱-۳- دلایل اهمیت زبان بدن به عنوان نشانه‌های غیرکلامی.....
۲۱۷.....	۱-۱۱-۳- اشارات سر.....
۲۱۸.....	۲-۱۱-۳- اشارات اندام‌های صورت.....
۲۱۸.....	۱-۲-۱۱-۳- اشارات ابروان.....
۲۲۰.....	۲-۲-۱۱-۳- اشارات چشم‌ها.....
۲۲۲.....	۳-۲-۱۱-۳- بینی.....
۲۲۳.....	۴-۲-۱۱-۳- اشارات دهان و لب‌ها.....
۲۲۶.....	۵-۲-۱۱-۳- اشارات دست.....
۲۳۴.....	۶-۲-۱۱-۳- اشارات پاها.....
۲۳۵.....	۷-۲-۱۱-۳- حرکت اندام‌های دیگر.....
۲۳۵.....	۳-۱۱-۳- رفتارهای غیرکلامی در مصاحبه و بازجویی.....
۲۳۸.....	۴-۱۱-۳- کلام آخر.....
۲۴۱.....	فصل چهارم.....
۲۴۳.....	۱-۴- ساختار ارتباطات.....
۲۴۵.....	۲-۴- ابزارهای زبان‌شناختی.....
۲۴۵.....	۱-۲-۴- بافت و انواع آن.....

۲۴۷.....	۲-۲-۴- بافت حقوقی.....
۲۴۸.....	۳-۲-۴- روابط قدرت.....
۲۵۰.....	۴-۲-۴- سبک کلام.....
۲۵۱.....	۱-۴-۲-۴- نشانه‌های قدرت.....
۲۵۳.....	۲-۴-۲-۴- بررسی «باید» از دیدگاه معناشناختی و کاربردی در سبک کلام قوی در بافت حقوقی.....
۲۵۴.....	۱-۲-۴-۲-۴- باید معرفتی.....
۲۵۵.....	۲-۲-۴-۲-۴- باید تکلیفی.....
۲۵۶.....	۳-۲-۴-۲-۴- باید ترجیحی.....
۲۵۶.....	۴-۲-۴-۲-۴- باید موقعیتی.....
۲۵۷.....	۵-۲-۴-۲-۴- باید ملزوماتی.....
۲۵۸.....	۳-۴-۲-۴- اثرات سبک کلامی / گفتاری قوی و ضعیف.....
۲۵۸.....	۵-۲-۴- اصول همکاری گرایس.....
۲۶۱.....	۶-۲-۴- اصول اولیه‌ی تحلیل گفتمان.....
۲۶۲.....	۱-۶-۲-۴- انسجام.....
۲۶۲.....	۱-۱-۶-۲-۴- انسجام دستوری.....
۲۶۳.....	۲-۱-۶-۲-۴- انسجام واژگانی.....
۲۶۳.....	۲-۶-۲-۴- تلویح.....
۲۶۶.....	۳-۶-۲-۴- استلزام.....
۲۶۷.....	۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض.....
۲۶۸.....	۱-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض وجودی.....
۲۶۸.....	۲-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض واقعیت‌پذیر.....
۲۶۹.....	۳-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض واقعیت‌ناپذیر.....
۲۶۹.....	۴-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض واژگانی.....
۲۶۹.....	۵-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض ساختاری.....
۲۷۰.....	۶-۴-۶-۲-۴- پیش‌فرض خلاف‌واقع.....
۲۷۰.....	۷-۲-۴- الگوهای ذهنی.....
۲۷۱.....	۱-۷-۲-۴- طرح‌واره ذهنی.....
۲۷۱.....	۲-۷-۲-۴- قالب ذهنی.....
۲۷۱.....	۳-۷-۲-۴- طرح‌نوشته ذهنی.....
۲۷۳.....	۸-۲-۴- قطع کلام/ همپوشی.....
۲۷۵.....	۹-۲-۴- اصل ادب.....
۲۷۸.....	۱۰-۲-۴- اصل کنایه و طعنه.....

۲۸۰.....	۱۱-۲-۴- زبان‌شناسی، اجتماع و متغیرهای فرهنگی
۲۸۱.....	۱-۱۱-۲-۴- زبان‌شناسی اجتماعی تعاملی
۲۸۲.....	۲-۱۱-۲-۴- متغیرهای فرهنگی و ارتباط آن با سایر اصول
۲۸۳.....	۱۲-۲-۴- اصول زبان‌شناسی مرتبط با کارکردهای اجتماعی
۲۸۳.....	۱-۱۲-۲-۴- کارگفت
۲۸۷.....	۲-۱۲-۲-۴- بخش‌های تهدید وجهه

فصل پنجم..... ۲۸۹

۲۹۱.....	۱-۵- دوگانگی متنی
۲۹۶.....	۱-۱-۵- دوگانگی متنی؛ سبک زبانی (بررسی پرونده‌ی سرقت)
۲۹۹.....	۱-۱-۱-۵- تحلیل زبان‌شناختی
۳۰۹.....	۲-۱-۵- دوگانگی متنی؛ دو سبک زبانی
۳۱۵.....	۳-۱-۵- دوگانگی متنی؛ دو سبک زبانی (سرقت ادبی)
۳۱۸.....	۱-۳-۱-۵- ساختار کلی این رمان‌ها
۳۲۹.....	۴-۱-۵- دوگانگی متنی؛ سبک و زمان
۳۳۷.....	۵-۱-۵- دوگانگی متنی، هدف گفتگویی
۳۳۸.....	۱-۵-۱-۵- تحلیل زبان‌شناختی

فصل ششم..... ۳۴۳

۳۴۵.....	۱-۶- بررسی پرونده‌ی سرقت با عنایت به بافت و الگوهای ذهنی
۳۴۷.....	۱-۱-۶- تحلیل زبان‌شناختی
۳۴۹.....	۲-۶- بررسی پرونده‌ی رشوه (اختلاف نظر بین دو دادگاه)
۳۵۰.....	۱-۲-۶- تحلیل زبان‌شناختی
۳۵۶.....	۱-۱-۲-۶- ساختار رشوه
۳۵۹.....	۳-۶- بررسی پرونده‌ی سرقت (با عنایت به اصول گرایس، پیش‌فرض، استلزام و تلویح)
۳۵۹.....	۱-۳-۶- متن بازجویی اول
۳۶۱.....	۲-۳-۶- متن بازجویی دوم
۳۶۲.....	۳-۳-۶- تحلیل زبان‌شناختی داده‌ها
۳۶۷.....	۴-۳-۶- تحلیل آماری
۳۷۰.....	۴-۶- بررسی قرارداد بیمه (با عنایت به تحلیل معنایی و گفتگویی)

۳۷۰.....	۱-۴-۶- تحلیل معنایی
۳۷۱.....	۱-۴-۶-۱- حرف عطف «یا»
۳۷۲.....	۲-۴-۶-۱- معنا و کاربرد «برش» و «جراحت»
۳۷۳.....	۲-۴-۶- تحلیل گفتمانی
۳۷۲.....	۱-۲-۴-۶- کاربرد «یا» برای تمایز معانی
۳۷۶.....	۲-۴-۶-۱- کاربرد «یا» با معنی و بافت متفاوت
۳۷۶.....	۲-۴-۶-۲-۱- درک خواننده
۳۷۶.....	۲-۴-۶-۲-۲- حوزه‌ی عبارت «جراحت یا برش اتفاقی» برای ارجاع متفاوت
۳۷۷.....	۵-۶- بررسی پرونده‌ی سرقت در بافت بازجویی- مصاحبه
۳۸۳.....	سخن آخر
۳۸۷.....	منابع فارسی
۳۹۱.....	منابع انگلیسی
۳۹۳.....	منابع اینترنتی
۳۹۷.....	واژه‌نامه‌ی فارسی- انگلیسی
۴۰۵.....	واژه‌نامه‌ی انگلیسی- فارسی

سخن نگارندگان

زبان‌شناسی کاربردی شاخه‌ای از زبان‌شناسی است که دل‌مشغولی اصلی آن کاربرد نظریه‌های زبان‌شناختی، یافته‌ها و روش‌هایی است که بتواند مشکلات زبانی را حل کند. بنابراین، بسیاری مهم‌ترین کاربرد زبان‌شناسی کاربردی را استفاده از آموزه‌های زبان‌شناختی در امر آموزش زبان خارجی می‌دانند، اما کاربردهای دیگری نیز وجود دارد که حاصل پیوند زبان‌شناسی با سایر حوزه‌هاست مانند تحلیل زبان‌شناختی آسیب‌های زبانی که حاصل پیوند زبان‌شناسی و پزشکی است و آن را تحت عنوان زبان‌شناسی پزشکی طبقه‌بندی می‌کنند.

یکی از شاخه‌های نوین زبان‌شناسی کاربردی، زبان‌شناسی حقوقی است. در تعریف زبان‌شناسی حقوقی تولان (۲۰۰۹) می‌گوید: «در چند سال اخیر مطالعات زبان‌شناسی آگاهانه در امور حقوقی رشد چشمگیری داشته است به نحوی که بیش‌تر کارهای این رشته را می‌توان در زیرشاخه‌ای به نام زبان‌شناسی حقوقی قرار داد. در این رشته نوین حقوق میزبان زبان می‌شود و از آن سود می‌برد به نحوی که زبان‌شناسی کاربردی بیش از گذشته مطرح می‌شود. این کاربرد را می‌توان در امور مختلف مشاهده کرد: زبان وکیل مدافع، شاهدان عینی، بازجویی پلیس، قضات، آموزش ایشان، ویژگی‌های زبانی شاخص در پیام‌های تلفنی فرد مزاحم یا قربانیان آن، بررسی نامه‌های تهدیدآمیز... همه‌ی این موارد نیازمند تحلیل جدی و زبان‌شناختی از سوی زبان‌شناس است.» یافته‌های زبان‌شناسی در مسائل قضایی در دهه‌های اخیر حکایت از پیدایش رویکردی نوین و علمی دارد به نحوی که ارتباط بین دو حوزه‌ی زبان‌شناسی و حقوق جدی‌تر از گذشته مطرح شده است و می‌توان این علم نوین را همراستا با سایر علوم مشابه مانند پزشکی قانونی، روان‌پزشکی قانونی... قرار داد.

نیاز به این رویکرد نوین در دادگاه‌ها به تدریج نمایان می‌شود، با این حال هنوز نظام قضایی بسیاری از کشورها مانند ایران حتی نامی از این علم نوپا ننشیده‌اند، حتی در کشورهایی که خود را در این زمینه پیشگام می‌دانند زبان‌شناسی حقوقی تنها در دهه‌های اخیر توانست در خدمت نظام قضایی قرار گیرد.

هدف از نگارش کتاب حاضر معرفی زبان‌شناسی حقوقی است. بنابراین در این کتاب نگارندگان سعی کردند مهم‌ترین اطلاعات حقوقی و زبان‌شناسی را به خوانندگان معرفی کنند. مخاطبان اصلی این کتاب را می‌توان به دو دسته زبان‌شناسان و حقوقدانان تقسیم کرد. طبیعی است زبان‌شناسان نیازمند اطلاعات حقوقی هستند که برای حقوقدانان بدیهی به نظر می‌رسد، درمقابل برخی اطلاعات زبان‌شناختی که معرفی می‌گردد جز، اصول اولیه زبان‌شناختی محسوب می‌شود، بنابراین نگارندگان سعی کردند مجموعه‌ی اطلاعات

هر دو حوزه را به نحو مناسب ارائه دهند. اما حجم اطلاعات حقوقی که برای خوانندگان به‌ویژه زبان‌شناسان ضروری به نظر می‌رسید، زیاد بود، به‌علاوه به‌طور کلی، سبک نگارش متون حقوقی به نحوی است که درک آن برای مخاطبان غیرحقوقدان مشکل است. بنابراین نگارندگان تلاش کردند در حد بضاعت خود اطلاعات حقوقی را با متنی روان معرفی کنند. طبیعی است که این هدف کاملاً محقق نشده است، بنابراین نگارندگان از هرگونه انتقادی استقبال می‌کنند.

کتاب حاضر این مزیت را دارد که داده‌های آن واقعی و حاصل مطالعه‌ی ده‌ها پرونده و مشاهده‌ی ده‌ها بازجویی است. نگارندگان با مراجعه‌های متعدد به اداره‌های مختلف پلیس آگاهی و دادسراها علاوه بر گردآوری داده‌های واقعی، به غنا و تنوع داده‌ها افزوده‌اند. این خود به معنای معرفی علم جدید و کاربردی است تحت عنوان زبان‌شناسی حقوقی. نگارندگان درصددند که با معرفی ابزارهای زبان‌شناختی و کاربرد آنها در متن بازجویی‌های واقعی و داده‌های متنوع به اهداف زیر دست یابند:

۱- معرفی و گسترش علم جدید زبان‌شناسی حقوقی

۲- ارائه شواهد واقعی زبان‌شناختی (واژگانی، نحوی، آوایی...) در شناسایی دقیق‌تر جرایم

این کتاب دارای شش فصل است. نگارندگان در فصل اول به معرفی زبان‌شناسی حقوقی و پیشینه‌ی آن و برخی اطلاعات اولیه‌ی مربوط به جرم و انواع آن می‌پردازند. در فصل دوم اطلاعات حقوقی که مناسب زبان‌شناسان است ارائه می‌شود. فصل سوم به معرفی جرم‌شناسی و ادله‌ی زبانی اختصاص دارد. در فصل چهارم مهم‌ترین اصول زبان‌شناختی که برای تحلیل گفتمان حقوقی لازم است ارائه می‌شود. نگارندگان در فصل پنجم به دوگانگی متنی و انواع آن به عنوان یکی از جرایم زبانی اشاره می‌کنند و در نهایت در فصل ششم به معرفی علائم زبانی مشترک بین زبان‌شناسان حقوقی، ارائه بازجویی‌ها و تحلیل آنها می‌پردازند. درواقع فصل پنجم و به‌ویژه فصل ششم حاصل مراجعات مکرر نگارندگان به دادسرا و پلیس آگاهی تهران بزرگ است. هرچند نگارندگان با توجه به تعهدی که به پلیس آگاهی دارند هر ارائه‌ی کامل متن پرونده‌ها با محدودیت روبرو بودند، تلاش کردند تا در فصل پنجم و ششم تحلیل مناسبی از گفتمان حقوقی ارائه دهند. نگارندگان امیدوارند این اثر به عنوان اولین کتاب جامع در حوزه‌ی زبان‌شناسی حقوقی مورد استفاده‌ی کلیه‌ی علاقه‌مندان به زبان‌شناسی و حقوق و نظام قضایی کشور قرار گیرد. خوانندگان عزیز می‌توانند هر گونه پیشنهادی را به آدرس الکترونیکی زیر ارسال کنند.

forensicinguistics@yahoo.com

سیروس عزیزی و نگار مومنی

بهار ۹۱